

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์

สัณหฤทัย พิลา* พย.ม. (การพยาบาลเด็ก), เรณู พุกบุญมี** D.N.S.,

พัชรินทร์ นินทจันทร์*** Ph.D. (Nursing)

* พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเด็ก) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

** Corresponding author, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล E-mail: renu.poo@mahidol.ac.th

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract: Factors Influencing the Risk Management of Medication Errors in Pediatric Patients of Professional Nurses in the Central Hospital

Sunruethai Pila*M.N.S.(Pediatric Nursing), Renu Pookboonmee** D.N.S.,

Patcharin Nintachan*** Ph.D.(Nursing)

* Master of Nursing Science, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University

** Corresponding author, Assistant Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, E-mail: renu.poo@mahidol.ac.th

*** Assistant Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University.

Objective: The present study was descriptive research which aimed at the risk management of medication errors in pediatric patients, related factors and predicting the risk management of medication errors in pediatric patients of professional nurses in the central hospital.

Materials and Methods: A descriptive study in the pediatric patients of professional nurses at a central hospital in January of 2013. The sample of the study were 175 pediatric nurses who had experience of at least 1 year. The data were collected by using questionnaires. Data were analyzed by using descriptive statistics, Pearson's product moment correlation coefficient, and multiple regressions with the enter method.

Results: The results revealed that 71.2 % of nurses frequently have the risk management of medication errors in pediatric patients. Knowledge, attitude, environment and atmosphere within the organization, and administrators support had a positive relationship to the risk management of medication errors in pediatric patients, and pediatric patients care provision experience, knowledge, attitude, environment and atmosphere within the organization and administrators support together explained 41.2 % of variance in the risk management of medication errors in pediatric patients was at a significance level of 0.001. Knowledge of medication errors in pediatric patients and environment and atmosphere within the organization were the significant predictors of risk management of medication errors in pediatric patients. However, environment and atmosphere within the organization was the most important predictor of risk management of medication errors in pediatric

patients.

Conclusions: Knowledge of medication errors in pediatric patients and environment and atmosphere within the organization were the significant predictors of risk management of medication errors in pediatric patients. Additional training should be prepared for pediatric nurses on knowledge concerning medication errors in pediatric patients, and good environment and atmosphere within the organization should be promoted to facilitate risk management within the organization, in order to promote and improve the capacity of professional nurses in risk management for medication errors in pediatric patients.

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็ก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และสามารถร่วมกันทำนายการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์ วิธีการศึกษา ทำการศึกษาในพยาบาลวิชาชีพที่ให้การดูแลผู้ป่วยเด็กของโรงพยาบาลศูนย์แห่งหนึ่ง ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีประสบการณ์ดูแลผู้ป่วยเด็กอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 175 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยาย สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและสถิติการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบ enter

ผลการศึกษา พยาบาลวิชาชีพกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 71.2 มีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กอยู่ในระดับบ่อยครั้ง และความรู้ด้านความคลาดเคลื่อนทางยา เจตคติต่อการจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยา บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กรและการสนับสนุนจากผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็ก และประสบการณ์การทำงานในการดูแลผู้ป่วยเด็ก ความรู้ด้านความคลาดเคลื่อนทางยา เจตคติต่อการจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยา บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กร และการสนับสนุนจากผู้บริหาร สามารถร่วมกันทำนายการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กได้ร้อยละ 41.2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 ซึ่งปัจจัยที่ทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ความรู้ด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็ก และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กร โดยบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กรที่ดีและเอื้อต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาของพยาบาลวิชาชีพ สามารถทำนายการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กได้ดีที่สุด

สรุป ความรู้ด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็ก และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กรเป็นปัจจัยที่สามารถทำนายการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ควรจัดให้มีการอบรมความรู้เพิ่มเติมให้แก่พยาบาลที่ให้การดูแลผู้ป่วยเด็ก ในเรื่องความรู้ด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็กและควรมีการส่งเสริมและสร้างสรรคบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมภายในขององค์กรที่ดีและเอื้อต่อการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของพยาบาลวิชาชีพ ในด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความคลาดเคลื่อนทางยาในผู้ป่วยเด็ก

บทนำ

สถาบันการแพทย์ของสหรัฐอเมริกา (Institute of Medicine: IOM) ได้รายงานผลการสำรวจโรงพยาบาล มากกว่า 7,000 แห่ง พบผู้ป่วยเสียชีวิตจากความคลาดเคลื่อนทางยาสูงถึง 44,000 -98,000 ราย/ปี และพยาบาลร้อยละ 89 เคยให้ยาผิด² และความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาของพยาบาลยังเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการเสียชีวิตและการบาดเจ็บในผู้ป่วยเด็ก ร้อยละ 31³ เช่นเดียวกับประเทศอังกฤษที่พบว่า ร้อยละ 60 ของความคลาดเคลื่อนทางยาที่พบในผู้ป่วยเด็กเกิดจากการบริหารยาของพยาบาล⁴ เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอันตรายรุนแรงและเสียชีวิตในผู้ป่วยเด็ก ร้อยละ 56.5⁵

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล(องค์การมหาชน)

(สรพ.) ได้สำรวจโรงพยาบาลขนาดใหญ่ (>500 เตียง) 11 แห่งทั่วประเทศไทย พบความคลาดเคลื่อนทางยา ร้อยละ 17 ของความผิดพลาดทั้งหมดที่พบในโรงพยาบาล มีความรุนแรง ระดับ F ร้อยละ 47.3 (เกิดอันตรายชั่วคราวต้องนอนพักรักษาในขั้น) ระดับ E (เกิดอันตรายชั่วคราวต้องรับการรักษาเพิ่ม) และระดับ I (เสียชีวิต) ร้อยละ 36.7 และ 11.4⁶ ตามลำดับ และพบรายงานอุบัติการณ์ของสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาตินี้ พบความคลาดเคลื่อนทางยาในหอผู้ป่วยใน 322 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 1 จากผู้ป่วยทั้งหมด 32,105 ราย⁷ จากรายงานการศึกษา จะเห็นได้ว่าความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาของพยาบาลในโรงพยาบาลศูนย์นั้น ยังเกิดขึ้นอยู่เสมอและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น